

ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΑΝΘΟΥΛΗΣ

Οικογένεια Μπες-Βγες

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

*...Σε όλους τους φίλους μου είπα πως η «Οικογένεια Μπεσ-
Βγες» είναι φανταστική, με τις διαστάσεις που μπορεί να
έχουν τα απελπισμένα κόμικς. Εντελώς συμπτωματικά
όμως αποτέλεσε το πατρόν για πολλές εξέχουσες και μη
ελληνικές φατρίες, πράγμα που με βοήθησε να ξεπεράσω την
τραυματική εμπειρία της γνωριμίας μου μαζί της
το καλοκαίρι του 1982.*

ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΑΝΘΟΥΛΗΣ

Τη μητέρα τη σκότωσαν. Είμαι σίγουρη γι' αυτό. Τη σκότωσαν μέσα στο ίδιο μας το σπίτι, με τα ίδια τους τα χέρια. Το βράδυ της Τετάρτης. Δεν έφταιγε ούτε η νευρασθένεια ούτε η μανία της να καταπίνει χάπια σαν να 'τανε στραγάλια. Τη σκότωσαν γιατί ήξερε και για τους άλλους θανάτους. Γιατί και τη γιαγιά τη σκότωσαν – κι ας είπαν ότι έφτασε αισίως τα ενενήντα. Και τη θεία Τζούλια τη σκότωσαν πέρυσι. Δεν είχε λόγο ν' αυτοκτονήσει η θεία Τζούλια, μόνο και μόνο γιατί της έβγαλαν εκείνο το παρατσούκλι «Μπέλα Κλανιόλα». Ούτε ήταν αφορμή τα δικά μου παιχνίδια, όπως το πρωινό ξύπνημα με το υπέροχο τραγούδι «Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του»...

Το ασχημάτιστο μυαλό μου δεν μπορούσε να καταλάβει πέρυσι ότι ο πόλεμος Ιταλίας-Ελλάδας δεν ήταν τίποτα παραπάνω από ένα ματς Παναθηναϊκού-Γιουβέντους – κι ας είχε τόσους νεκρούς. Γιατί η θεία Τζούλια, ναι, ήταν Ιταλίδα κι εγώ η ανόητη τη θεωρούσα υπεύθυνη για τον τορπιλισμό της «Έλλης». Σημασία έχει πως η θεία Τζούλια αναπαύεται σ' ένα καθολικό νεκροταφείο στο Μαρούσι, μ' έναν άγγελο άγαλμα πάνω της. Πρώτη φορά έχω

δει άγγελο να χέζει. Και δεν το λέω μόνο εγώ. Το είπε κι η νοσοκόμα του παππού μου, η Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου, που το αλληθωρισμένο της μάτι έχει πενταπλάσια όραση κι από μάτι γάτας κι είναι και περιστρεφόμενο. Θα μου πεις, εσένα χέζει και στενοχωριέσαι; Όχι, βέβαια. Μόνο που διαισθητικά, όταν πέθανε η θεία Τζούλια, ήξερα πως το θανατικό θα συνεχιζόταν. Μετά πέθανε η γιαγιά, εκεί κοντά στο Πάσχα. Θα το θυμάμαι πάντα, γιατί τ' αβγά που βάψαμε ήταν μαύρα και μοβ. Και μας απαγόρευσε ο παππούς να τραγουδήσουμε και το «Χριστός Ανέστη» που τόσο μου άρεσε. Μετά ήρθε η βαριά αθηναϊκή άνοιξη του Μαγιού και προχωρούσε το καλοκαίρι. Όσπου το βράδυ της Τετάρτης είδα ξανά το μόνιμο εφιάλτη. Έναν εφιάλτη συνδρομητή στα όνειρά μου. Παίρνω, λέει, σιγά σιγά ν' ανεβαίνω τη σκάλα του επάνω πατώματος του σπιτιού μας, μετά στρίβω αριστερά, περνώ μπροστά απ' το πορτρέτο του προπάππου μου, που ήταν προσωπικός ευνούχος του Ομέρ Βρυώνη κι ύστερα, στην απελευθέρωση, έγινε υπουργός Πολιτισμού και Επιστημών, και κοκαλώνω κοιτάζοντάς τον στα σκοτεινά αμυγδαλωτά μάτια του.

«Πού είναι τ' αρχίδια μου, μικρούλα Σίσσυ;» με ρωτά με φωνή ακριβώς όπως του Γούντι του Τρυποκάρυδου.

Δε μου 'ρχονται λέξεις. Δε μου 'ρχεται τίποτα να του πω κι αρχίζω να ιδρώνω, ενώ εκείνος συνεχίζει να με ρωτά. Τότε κατουριέμαι και ξυπνώ φωνάζοντας τη μαμά μου. Η μαμά όμως δεν έρχεται ποτέ. Τώρα τουλάχιστον είναι σίγουρο ότι δεν πρόκειται να 'ρθει.

Ακούω όμως το γέλιο και κανείς δεν μπορεί να με κάνει να πιστέψω ότι είναι γέλιο που ξέμεινε απ' το όνειρο.

Είναι γέλιο ζωντανό, τρελό και γάργαρο. Ξεκινά σαν βηχαλάκι γριάς που της κόλλησε ολόκληρο λουκούμι στο λαιμό και, στη συνέχεια, εξελίσσεται σε γέλιο κανονικό, γεμάτο κατσαρούς υπαινιγμούς για ένα πλανώμενο κακό. Για να μην ουρλιάξω, χώνω βιαστικά στο στόμα μου το κεφάλι μιας πλαστικής κούκλας, που τη διάλεξα επίτηδες για τέτοιες περιπτώσεις, και προσεύχομαι μυστικά ως τα χαράματα, που διαλύουν σαν ακουαφόρτε τα στοιχειά της νύχτας.

Με το γέλιο να κουδουνά στ' αφτιά μου, ξύπνησα το βράδυ της Τετάρτης. Πάνω που έχωνα το κεφάλι της κούκλας στο στόμα, άκουσα το πρώτο ουρλιαχτό. Σπασμωδικά στούμπωσα το σεντόνι στ' αφτιά μου, αλλά το πρώτο ουρλιαχτό βρήκε παρέα και δεύτερο και τρίτο και τέταρτο ουρλιαχτό.

Τα τρία ουρλιαχτά ήταν γυναικεία. Το ένα αντρικό, του παππού μου. Ύστερα ακούστηκε ένας πόρδος. Ο γνώριμος πόρδος με τη διαπεραστική μυρωδιά του αιθέρα. Ο πόρδος της νοσοκόμας Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου, που επικύρωνε κάθε θάνατο σ' αυτό το σπίτι. Σηκώθηκα έντρομη από το κρεβάτι, πάτησα πάνω στο πατίνι μου και γλίστρησα ως την πόρτα σαν αστραπή. Το παιδικό κεφαλάκι μου κουτούλησε πάνω στη δρύινη επιφάνεια της πόρτας κι έτσι, μ' ένα καρούμπαλο, σαν μπέμπα ρινόκερος, με μάτια ανοιχτά μα στολισμένα με κρυσταλλοειδείς τσίμπλες, βρέθηκα στο δωμάτιο της μαμάς. Καμιά δεκαριά στόματα ήταν εκεί τριγύρω ανοιχτά, ανίκανα να αρθρώσουν ούτε κι.

Μέχρι κι ο παππούς μου, που είχε να σηκωθεί απ' το κρεβάτι από την κηδεία της γιαγιάς, βρισκόταν ολόρθος σε μια γωνιά του ροζ δωματίου. Τα γυμνά ασπρογάλαζα πόδια του, γεμάτα αρχαίες φλέβες έτοιμες να σπάσουν, ολόδια με γεωφυσικό χάρτη της Πελοποννήσου, έτρεμαν σαν φρέσκο ζελέ. Φτάνοντας στο δωμάτιο της μαμάς, είχε παρασύρει τους σωλήνες των ορών, που ήταν κι η μοναδική του τροφή τα δύο τελευταία χρόνια, και τώρα κρέμονταν σαν κομμάτια απ' το ίδιο του το σώμα.

—Πέθανε; μουρμούρισε με φωνή που πρώτη φορά άκουγα – κι έβαλε τα κλάματα.

—Κοιτάξτε τη μικρούλα Σίσσυ, φώναξε η Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου... Βγάλε, χρυσό μου, την κούκλα απ' το στόμα και προσευχήσου για τη μητέρα σου. Λυπάμαι που σ' το λέω, Σίσσυ, αλλά η μητέρα σου βρίσκεται ήδη με τη γιαγιά και τη θεία Τζούλια κοντά στο Χριστούλη.

Πρέπει να είπα κάτι πάρα πολύ βαρύ για τον ανδρισμό, τη σοφία, τη μητέρα, τη θεία και τη γιαγιά του Χριστούλη, γιατί ο παππούς συνήλθε αμέσως και φώναξε:

—Ήταν θέλημα Θεού. Πήγαινε να κοιμηθείς κι από αύριο το πρωί να μη σε ξαναδώ με τα παρδαλά φορέματα που σου αγοράζει ο μπινές ο πατέρας σου. Γκρίζα θα φοράς αποδώ κι εμπρός. Ακούσατε, Φράου Κίνσκι;

Γιά καμαράτ, απάντησε η Γερμανίδα γκουβερνάντα μου με κατανόηση μάμπας.

Ναι, ήταν θέλημα Θεού, είπε με σφουριχτή φωνή η θεία Φόλα, ετεροθαλής αδελφή της μητέρας μου, ταγμένη στην υπηρεσία της εκκλησιαστικής οργάνωσης «Η βάλανος του Αγίου Μάκη» ή κάπως έτσι, δε θυμάμαι και καλά.

Προτού η Φράου Κίνσκι με σύρει στο δωμάτιό μου, πρόφτασα να δω το παγωμένο από φόβο βλέμμα της μαμάς, το πράσινο χρώμα των χεριών της και το ματωμένο κύκλο πάνω στο άσπρο σατέν νυχτικό της. Όταν άκουσα το κλειδί να γυρίζει τρεις φορές, ορκίστηκα εκδίκηση και, πάνω απ' όλα, να μην πεθάνω ποτέ. Θα 'μυνα αθάνατη όπως η θεά Ήρα, όπως οι δαίμονες κι οι νεράιδες που διάβαζα κρυφά στα παραμύθια των αδελφών Γκριμ, μια και δεν έπρεπε να μάθει κανείς ότι ήξερα γραφή κι ανάγνωση εδώ και τρία χρόνια. Κι ας είμαι μόνο πέντε χρονών κοριτσάκι. Καημένη μαμά, σκεφτόμουν όσο προχωρούσε η ζεστή νύχτα του Αυγούστου – μα σκοτεινή σαν πίσσα, χωρίς φεγγάρι κι άστρα. Καημένη μαμά, που δεν κατάφερες να γεράσεις όπως η γιαγιά, που δεν ασκήμυνες όπως η θεία Φόλα, που είναι φαλακρή, λες και της έξυσες το ηλίθιο κεφάλι της με γυαλόχαρτο, καημένη, ανεξάρτητη μαμά μου!

Η μαμά ποτέ δεν υπολόγισε το μητριαρχικό κι αργότερα το πατριαρχικό κλίμα που επικρατούσε σ' αυτή τη μαλακισμένη οικογένεια. Κόρη της ζάπλουτης οικογένειας Πουστοδούλου, που στην κατοχή της είναι εδώ και 60 χρόνια η μεγάλη βιομηχανία προφυλακτικών «Μπεσ-Βγκες», έζησε μια ζωή πραγματικά ανεξάρτητη. Σπούδασε γλυπτική, χωρίς να 'χει ίχνος ταλέντου, στο Παρίσι, νοσηλεύτηκε τουλάχιστον πενήντα φορές για βαριάς μορφής βλεννόρροια, μια κι είχε έμφυτη απέχθεια για τα προφυλακτικά αλλά και για οποιαδήποτε προφύλαξη στο σεξ και, το κυριότερο και χειρότερο, παντρεύτηκε τον μπαμπά, ένα «τεκνό του κερατά», όπως τον αποκαλούσε ο παππούς, φτωχό, με μοναδικό προσόν το πέος του και το κορμί του.

Όπως είχα κρυφακούσει σε μια συζήτηση της Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου και της μαγείρισσάς μας, της Μπουμπουλίνας, ο μπαμπάς ψωνιζόταν σε διάφορες πλατείες. Αν κατάλαβα καλά, οι δύο μέγαιρες έλεγαν ότι ο μπαμπάς καβαλούσε ό,τι του τύχαινε. Μια μέρα καβάλησε τον οικονομικό διευθυντή της βιομηχανίας, τον κύριο Λίτσα, κι αυτός τόσο πολύ φχαριστήθηκε, που τον σύστησε στον παππού. Ο παππούς όμως καβάλησε τον μπαμπά και μάλιστα φχαριστήθηκε κι αυτός, ώστε τον φωτογράφησε γυμνό τσιτσίδι και τον έβαλε έξω απ' τα κουτάκια με τα προφυλακτικά. Έτσι ο μπαμπάς έγινε μοντέλο. Τότε τον ερωτεύτηκε η μαμά, που, όπως άκουσα, ήταν μητρομανής και μετά από έναν τρομερό καβγά, όπου η μαμά ξύρισε το πουλάκι της σε ένδειξη διαμαρτυρίας, ο παππούς είπε το ναι κι έτσι παντρεύτηκαν και γεννήθηκαν.

Όλα αυτά έτρεχαν σαν φωτεινή επιγραφή στο νου μου, τη βραδιά που πέθανε η μητέρα. Θυμόμουν το πρώτο μου χριστουγεννιάτικο δέντρο, γεμάτο πολύχρωμα προφυλακτικά μεσαίου μεγέθους, όλα ζωγραφισμένα με ευχές, όπως «Καλά να μπει και καλά να βγει», «Μόνο μιας χρήσεως», «Η βασίλισσα της καπότας είμαι εγώ» κι άλλα τέτοια.

Θυμόμουν πόσο λάτρευα τούτο το σπίτι, προτού το μισήσω θανάσιμα, στεριωμένο σαν πύργος μέσα σ' έναν τεράστιο κήπο γεμάτο φοινικόδεντρα και αειθαλείς μελιτζάνες.

Το σπίτι μας ήταν στον Κολωνό, κοντά στο Σταθμό Λαρίσης, αποκομμένο απ' τη λαϊκή συνοικία, μόνο κι

αγέρωχο, με την πρόσοψή του από κοκκινόμαυρο εγγλέζικο τούβλο, ένα τριώροφο αρχοντικό που οι άνθρωποι της περιοχής φοβόνταν, που ο γαλατάς τα παλιά χρόνια δεν το πλησίαζε αν δεν έσκαγε μύτη το φως της μέρας, ένα σπίτι με χιλιάδες πουλιά πρόσφυγες από διάφορες εποχές και τοποθεσίες, με κουκουβάγιες, νυχτερίδες και δεκαοχτούρες κι ένα αηδόνι. Το αηδόνι που βρήκε ο γερο-κηπουρός το ξημέρωμα της Πέμπτης φόφιο, έξω απ' το παράθυρο της κρεβατοκάμαρας της μαμάς.

Ένα φτερούγισμα σε μια γωνιά του σκοτεινού δωματίου μ' έκανε να πεταχτώ σαν ελατήριο απ' το φόβο μου. Μια νυχτερίδα, που βρήκε καταφύγιο στη δροσιά και στις γλυκερές μυρωδιές που είχαν ποτίσει τα έπιπλα. Την πλησίασα άφοβα και τρέμοντας της έστριψα το λαρύγγι. Ξεψύχησε σε λιγότερο από μισό λεπτό. Ύστερα, τελετουργικά, την έγδαρα και πήρα τον αδύνατο σκελετό της. Η άμυνά μου άρχιζε με το κοκαλάκι της νυχτερίδας.

Φαίνεται πως κοιμήθηκα έτσι, αμάθητη όπως ήμουν στο ξενύχτι, γιατί δεν άκουσα το δεύτερο ημιχρόνιο ουρλιαχτών, όταν γύρισε ο μπαμπάς. Πάντως ξανάδα τον εφιάλτη. Ξανασύρθηκα στις σκάλες, ξαναπέρασα και ξαναστάθηκα μπροστά στο πορτρέτο του ευνούχου προπάππου μου.

Μόνο που αυτή τη φορά, όταν με ρώτησε με τη γνώριμη φωνή του Γούντι «Πού είναι τ' αρχιδία μου, μικρούλα Σίτσου;» του απάντησα με μίσος: «Τα φοράω εγώ, παλιομαλάκα», και τον έφτυσα μ' ένα πνιχτό, κόκκινο, αφρισμένο σάλιο.

Ωστόσο κατουρήθηκα, ξύπνησα και ξανάκουσα το φριχτό γέλιο με την ξεθωριασμένη ηχώ του. Ενστικτώδικα

έχωσα το κεφάλι της κούκλας στο στόμα και το μάσησα, γεμάτη περιέργες σκέψεις...

Μου 'κανε φοβερή εντύπωση γιατί δεν ήρθε ο μπαμπάς να με βρει εκείνο το βράδυ. Άκουγα κάνα μισάωρο τους λυγμούς του, μετά τη φωνή του καθώς πρόφερε το όνομα της μαμάς με μια επισημότητα ανάμικτη με φόβο – κι ύστερα σιωπή.

Σε λίγο θα ξημέρωνε κι ο ύπνος είχε πετάξει από πάνω μου. Μετρούσα τους χτύπους απ' το ρολόγι κάθε τρία τέταρτα –ένα ρολόγι επίτηδες ρυθμισμένο έτσι, για να μας μπερδεύει– και ταξίδευα με το νου στις πολιτείες, που είχαν προορισμό τους τα εμπορικά τρένα απ' το Σταθμό Λαρίσης. Τα σφυρίγματα τους τρύπωναν ευεργετικά στη σιωπή του σπιτιού μας, κάτω απ' τις πιχτές σκιές των δέντρων με τα βαριά μυστικά.

Πώς να 'τανε ο έξω κόσμος, αναρωτιόμουν. Τι ήξερα γι' αυτόν; Τίποτα. Μια πλαστή εικόνα είχα μέσα μου για το καθετί, εικόνα μπερδεμένη με τις παιδικές φαντασιώσεις που ακόμη με τυραννούσαν.

Εδώ και τρία χρόνια είχα καταλάβει ότι δεν ήμουν ένα συνηθισμένο παιδί. Ξαφνικά, εκεί κοντά στα δύο, πάνω που σταθεροποιούσα το βήμα μου, που ανακάλυπτα τη φωνή και τις λέξεις, που μάθαινα να ξεχωρίζω τις μυρωδιές των φαγητών απ' των λουλουδιών και των δωματίων, κατάλαβα, τελείως μόνη μου, ότι μεγάλωνα με εκατοντάπλασια ταχύτητα απ' το κανονικό. Άρχισα να κρίνω προτού μάθω. Μ' ενδιέφεραν όλες οι πληροφορίες του έξω κόσμου και τις μάζευα όπως άλλα παιδιά, μεγαλύτερα

από μένα, τουλάχιστον τυπικά, μαζεύουν γραμματόσημα ή μικρές πεταλούδες απ' τα πάρκα. Στην αρχή τρόμαξα, κι εκεί, γύρω στα τρία μου χρόνια, συνειδητοποίησα ότι ο εγκέφαλός μου προχωρούσε με ξέφρενη ταχύτητα, σαν τρένο χωρίς μηχανοδηγό.

Στα τέσσερα αποφάσισα να πάρω το τιμόνι στα χέρια και να βάλω κάποια τάξη στα πράγματα. Κάθε χρόνος μου αντιστοιχούσε περίπου σε μια δεκαετία κανονικού ανθρώπου. Βιολογικά παρέμενα ένα παιδί, η μικρούλα Σίσιου με τις ξανθές μπουκλές και τα ποδαράκια με τις ροζ πατούσες, σαν τριανταφυλλάκια απ' τα γερμανικά εικονογραφημένα παραμύθια που μου διάβαζε με φωνή χαλασμένου μοτέρ η Φράου Κίνσκι. Φορούσα χαριτωμένα φορέματα κι υποτίθεται πως τρελαινόμουν για τα χαζοχαρούμενα βαλσάκια που μου 'παιζε στο πιάνο η δυστυχημένη μου μητέρα, για τις ιστορίες του Νασρεντίν Χότζα που μου 'λεγε στα κλεφτά η μαγείρισσα, η κυρα-Μπουμπουλίνα, και για τις μοναδικές στιγμές ομαδικού μπάνιου στη μεγάλη στρογγυλή πράσινη μπανιέρα της μαμάς.

Ο μπαμπάς, η μακαρίτισσα κι εγώ, θεόγυμνοι όπως μας έκανε η φύση, παίζαμε τα δελφίνια, το ψαράκι, το «πού 'ν' το, πού 'ν' το το μουνάκι» κι άλλα πρόσχαρα παιχνίδια μπανιέρας, γελώντας και σκορπώντας πολύχρωμες φουσκάλες με άρωμα φρούτου και πεύκου στο ροζ δωμάτιο. Ύστερα εγώ κι η μαμά, με αφράτες μοβ πετσέτες, στεγνώναμε σαν δούλες σε μαροκινό χαρέμι το τεράστιο κορμί του μπαμπά και μ' ένα βελούδινο πονπον του τρίβαμε το ταλκ λεβάντας στον κώλο, στην ίσια κοιλιά και στην τριγωνική πλάτη που σχημάτιζε ανάγλυφα λοφάκια, γεμάτα δύναμη και ζωή. Μετά, αφού ρίχναμε

«κορόνα-γράμματα» –εγώ κι η μαμά πάντα– όποια κέρδιζε αναλάμβανε να του στολίσει αυτό που η Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια ονόμαζε γεννητική περιοχή. Συνήθως του περνούσαμε ία, κυκλάμινα ή μικρές μαργαρίτες στο πλούσιο καστανόχρυσο τρίχωμα, γύρω απ’ το διάσημο πέος του. Ένα πέος, που φιγουράριζε εδώ και επτά χρόνια στα κουτιά των προφυλακτικών της βιομηχανίας μας.

Κάποτε κατάλαβα ότι όλα αυτά τα τρυφερά οικογενειακά μπανιαρίσματα είχαν μια δόση αρρωστημένης λαγνείας κι από μόνη μου δήλωσα άρνηση. Προφασίστηκα ότι μισώ το νερό, τις στρογγυλές μπανιέρες και τη διαδικασία του στεγνώματος εκείνου του τεράστιου κορμιού, που λάτρευα μυστικά μ’ όλη τη δύναμη της μικρής μου καρδιάς.

Ένα παιδί ήταν ο μπαμπάς. Τίποτε άλλο. Εύκολη λεία στα χέρια αυτής της οικογένειας, ακόμη και για την ανώριμη σεξουαλικότητα της μητέρας. Απ’ όσο μπορούσα να νιώσω, η μαμά ποτέ δεν κατόρθωσε να ικανοποιήσει τις επιθυμίες της, όσο κι αν φρόντιζε να τις δείχνει φανερά, με μια ξεδιαντροπιά μοναδική.

Πάντα, η κακομοίρα, έχωνε σε διαφορετική τρύπα αυτό που ήθελε. Γι’ αυτό απορούσα, πολλές φορές, που δεν μπερδευε το πιρούνι της. Την είχα ικανή να το χώσει και στο μάτι της, και οπουδήποτε αλλού, σαν κάτι τελείως φυσικό.

Όταν έμαθα να διαβάζω, ξεσκόνισα απ’ τη βιβλιοθήκη του παππού βιβλία, που σίγουρα θα ’μειναν κατάπληκτα με το ότι κάποιος νοιάστηκε να τα ξεφυλλίσει. Έμαθα πολλά και κατάλαβα περισσότερα. Κι όλο ονειρευόμουν ότι

πετούσα μέσα στις ατέλειωτες θάλασσες της παγκόσμιας γεωγραφίας, πάνω απ' τις σαπισμένες ζούγκλες του Αμαζονίου, πέρα, μακριά απ' τη φυλακή μου. Γιατί σαν φυλακή και μόνο έβλεπα το σπίτι αυτό.

Τι κρίμα, έλεγα στο γελοίο μικρό εαυτό μου, που γερνάς χωρίς να μπορείς να γευτείς τίποτα από τη ζωή. Που δεν μπορείς να τρέξεις ως το Σταθμό Λαρίσης, να μπεις στο πρώτο τρένο και να χαθείς.

«Ο θάνατος είναι μέρος της ζωής μας», φρόντιζε να μου θυμίζει καθημερινά η Φράου Κίνσκι, αυτό το καθαρόαιμο γερμανικό τέρας, που βρομούσε πατατίλα και ξινό λάχανο.

Η Φράου Κίνσκι ήταν σαράντα τριών χρονών φοράδα. Δε γεννήθηκε ποτέ, δεν ερωτεύτηκε ποτέ και δεν αγάπησε τίποτα, εκτός απ' το γερμανικό της κομπιούτερ. Αυτό ήταν κι η μοναδική της απόλαυση. Κάθε βράδυ, προτού κοιμηθεί, προσθαφαιρούσε «μισητές μειονότητες», όπως έλεγε. Από Εβραίους μέχρι Αρμένηδες και τσιγγάνους. Κι η καληνύχτα της κάθε, μα κάθε βράδυ συνοδευόταν από ένα πονηρό και χυδαίο «Χάιλ Σίσσυ».

Ο θάνατος είναι μέρος της ζωής μας, σκεφτόμουν κι εγώ, όταν έμαθα πως ο θείος Φώτης βρέθηκε πνιγμένος στη στέρνα της δεξιάς πτέρυγας του κήπου.

Τον βρήκε ο κηπουρός, ξημερώματα, με το πρόσωπο έκπληκτο, ανάσκελα στα βαθιά νερά της στέρννας. Ο θείος Φώτης ήταν νεότερος αδελφός του παππού και άντρας της θείας Τζούλιας. Το «μίο κάρο» της, όπως τον έλεγε η αισθαντική αυτή Ιταλίδα, που αναχώρησε σε σύντομο σχετικά διάστημα για τον επάνω κόσμο. Κάτι που δεν κατάλαβα ποτέ μου είναι αυτή η ασυνάρτητη συσχέτιση

του πάνω και του κάτω κόσμου. Κανείς δεν ξέρει να σου απαντήσει θετικά πού ζουν τελικά οι νεκροί. Πάνω ή κάτω. Μελετώντας γενικά περί θρησκειών, πείστηκα ότι όλοι είναι ψευταράδες του κερατά, γι' αυτό και κανείς δε μου βγάζει απ' το μυαλό ότι πάνω και κάτω κόσμος είναι τούτο το σπίτι. Έχει όλα τα προσόντα για θάνατο και για μετά θάνατο ζωή. Στη συκιά, στο τέρμα του κήπου, εκεί όπου φυτρώνουν οι βαλεριάνες και οι δηλητηριώδεις κοκκοφοίνικες, που τόσο αγαπούσε η γιαγιά, ώστε να δηλητηριαστεί στο τέλος απ' τους καρπούς τους σε χρώμα ζηλόφθονου τρικουάζ παπαγάλου, κρεμάστηκε η γραμματεύς του παππού μου, η δεσποινίς Αννέζα. Είπαν πως ήταν αυτοκτονία, γιατί η δεσποινίς Αννέζα έκανε καταχρήσεις στα οικονομικά της «Μπες-Βγες» που ανακαλύφθηκαν. Κρεμασμένη στη συκιά εξιλεώθηκε, παρόλο που η νοσοκόμα Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου δήλωσε πως ο Ιούδας δεν εξιλιώνεται ποτέ... Εγώ, όμως, ξέρω ότι η Αννέζα δεν ήθελε να πεθάνει, γιατί αλλιώς δε θα καθόταν να τη γαμήσει ο μπαμπάς μου εκείνο το βράδυ που πέθανε. Δε γίνεται τη μια στιγμή να κλέβεις τη ζωή και από την άλλη να την πετάς σαν προφυλακτικό. Τους είδα σε μια στάση, που μου φάνηκε πολύ φιλική, λίγο πριν σουρουπώσει. Δίπλα στις μελαγχολικές βαλεριάνες. Περνούσα τυχαία κυνηγώντας το γατάκι μου, την Τιτάνια, και τους είδα. Δεν τους διέκοψα, γιατί έχω διαβάσει ότι είναι τρομερό να διακόπτεις κάποιον την ώρα που πηδάει, και συνέχισα το δρόμο μου κλείνοντας πονηρά το ματάκι στον μπαμπά μου, που είχε ένα ωραίο πορτοκαλί χρώμα υγείας.

Το ίδιο βράδυ η δεσποινίς Αννέζα, που είχε επίσης το ίδιο χρώμα, κρεμάστηκε. Αργότερα, παίζοντας μόνη μου

κάπου κοντά στη μοιραία συκιά, ανακάλυψα ένα σκουλαρίκι της συχωρεμένης. Ήταν ένα φύλλο ευκάλυπτου ασημένιο, φτηνό, από αυτά τα σκουλαρίκια που είναι τόσο της μόδας και για να τα φορέσεις τρυπάς πρώτα με καυτή βελόνα το αφτί σου. Μου έκανε εντύπωση, γιατί πάνω στο καταθλιπτικό φυλλαράκι του ευκάλυπτου υπήρχε κι ένα κομμάτι κρέας σε αποσύνθεση. Το σκουλαρίκι ήταν πεταμένο πέντε μέτρα μακριά αποκεί που βρέθηκε κρεμασμένη η δεσποινίς Αννέζα. Δεν ξέρω πάντως πολλούς, στην ελάχιστη ζωή μου, που, προτού αυτοκτονήσουν, ξεριζώνουν τα σκουλαρίκια τους με το μισό τους αφτί και τα πετούν πέντε μέτρα μακριά.

«Σίσσυ Πουστοδούλου», είπε κάποια ελεεινή φωνή μέσα μου, «ο δολοφόνος πάλεψε με το θύμα του. Μην το ξεχάσεις ποτέ αυτό, μικρούλα Σίσσυ. Κάποιος πρέπει να θυμάται ότι στο σπίτι παραμονεύει ο θάνατος...» Ένα θρόισμα ακούστηκε στους θάμνους σαν ν' απομακρυνόταν η ίδια η φωνή μες στις τροπικές πιπεριές.

Πουστοδούλου λέγομαι κι εγώ, παρόλο που το επίθετο του μπαμπά είναι Φαγούρας. Πουστοδούλου λεγόταν πάντα κι η μητέρα. «Το όνομα Φαγούρας ήταν μια ταπεινή στιγμή για την οικογένεια», συνήθιζε να μουρμουρίζει με τυφλό βλέμμα η Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου, συγκλονιστικά περήφανη που εδώ και είκοσι χρόνια υπηρετούσε σαν νοσοκόμα, σαν ρουφιάννα, σαν αρχιδοφιλόσοφος και σαν τρίτο μάτι τον παππού μου.

«Ακριβά τεκνά, κακά υστερνά», συμπλήρωνε η Γιουλαλάμ κουνώντας τη μοςχαροκεφαλή της, ίδιος Μινώταυρος-φύλακας κάποιου τραγικού λαβύρινθου γεμάτου ένοχη σιωπή. Πουστοδούλου λέγομαι γιατί, όπως ξέρω, μ'

έχει υιοθετήσει ο παππούς. Γιατί εγώ, η Ελισάβετ-Βασιλική ή Σίσσυ Πουστοδούλου, καλώς ή κακώς, κληρονομώ τη φοβερή βιομηχανία «Μπεζ-Βγες», μια απ' τις βιομηχανίες που στηρίζουν τη χώρα με το οικονομικό βάρος τους, με παρακλάδια άλλες θυγατρικές βιομηχανίες παραγωγών του πετρελαίου, πλαστικών ειδών, πυροτεχνημάτων και κόνεων ειδικών για αποτρίχωση, καθώς και για καταπολέμηση ενός σπάνιου είδους μουνόφειρας που κυκλοφορεί ανάμεσα στην άρχουσα τάξη. Χρόνια τώρα, ο παππούς προμηθεύει με τη σκόνη αυτή, που ακούει στο όνομα «Μπεμπέκα», προέδρους και υπουργούς. Έξω απ' τα κουτιά συσκευασίας της «Μπεμπέκας» υπάρχει η τιμητική διάκριση «Προμηθευτής της Βασιλικής Αυλής», γιατί με «Μπεμπέκα» πασαλείφτηκε κι ο αποθανών Βασιλεύς Γεώργιος ο Β' σε κάποια δύσκολη στιγμή της ζωής του. Ο παππούς ήταν περήφανος γι' αυτό κι όταν το ανέφερε, συνήθως σε οικογενειακές συνεστιάσεις, δάκρυζε κι άφηνε να κυλήσουν τα γεροντικά του δάκρυα στη σούπα.

Το γύρισμα του κλειδιού στην πόρτα μ' έκανε να ξεφύγω απ' τις αναμνήσεις, που σαν τερατώδες παζλ, γεμάτο αίματα και παγωμένο σπέρμα, σχημάτισε η παιδική φαντασία. Είχε ξεμερώσει πια κι οι γνώριμοι ήχοι του σπιτιού έφταναν λυπημένοι μα διακριτικοί στ' αφτιά μου. Απ' το μισάνοιχτο παράθυρο ο Αύγουστος, που βράδιζε στο τέλος του, έστελνε την αθηναϊκή ζέστη μ' ένα πικρό άρωμα πίσσας και κάρβουνου, μοναδικό δείγμα άλλης ζωής απ' αυτήν που ήξερα. Ας είναι καλά ο Σταθμός Λαρίσης και τα ταξιδιάρικα τρένα του.

Στο δωμάτιο μπήκε η Φράου Κίνσκι μ' ένα δίσκο φορτωμένο γάλα, αβγά, κρουασάν, πορτοκαλάδα, βιταμίνες και κουλουράκια, προσπαθώντας να μου θυμίσει ότι η σημερινή μέρα ήταν εξαιρετικά πένθιμη και βάλθηκε να τραγουδά με την μπάσα φωνή της ένα λιντ του Μάλερ. Τότε ακούστηκε το γέλιο, που ως τότε πίστευα πως συνόδευε αναγκαστικά τους εφιάλτες μου. Το ίδιο σκερτσόζο, ίσως λιγότερο αγριευτικό, το ίδιο γεμάτο αγωνία κι απόγνωση.

Αυτό είναι... είπα ξέπνοη.

Το γγάλα τα σε ντυναμώνσει. Έχεις ανάγκη από γγάλα, Σίσσυ... μουρμούρισε εκνευρισμένη η Φράου και συνέχισε το πένθιμο λιντ, ένα φιλοσοφημένο κομμάτι για σκοτεινά δάση και για οδοιπόρους μυστηριώδεις, εξαγνισμένους προάγγελους μιας θρυλούμενης δευτέρας ή και τρίτης παρουσίας.

Αυτό το γέλιο το ξέρω, Φράου Κίνσκι... είπα αφουγκραζόμενη την ηχώ του άγριου χαχανητού, που τώρα αποτραβιόταν σαν γυμνοσάλιαγκας στο καβούκι του, τρομαγμένος από κάποια εξολοθρευτική σκόνη. Μη μου πείτε ότι δεν το ακούσατε, Φράου Κίνσκι;

Το γγάλα τα σε ηρεμήσει, Σίσσυ... χαμογέλασε μακάβρια η γκεσταπίτισσα και συνέχισε με κοκοράκια και φαλτσαδούρες το λιντ.

Σταμάτησε μόνο όταν ένωσε το καυτό γάλα να κυλά ανάμεσα στα υποτιθέμενα βυζιά της, κατάπληκτη από την πρωτοβουλία μου να της τα ζεματίσω. Αφού άνοιξε το στόμα της για την προτελευταία φράση του λιντ, ούρλιαξε απότομα μ' ένα θανατερό ουρλιαχτό πόνου κι ύστερα ξέσκισε την πράσινη μπλούζα της, βρίζοντας με ταχύτητα ραπτομηχανής σε ακατάληπτα γερμανικά.

Για να δροσιστείτε, Φράου Κίνσκι... της είπα με βαριά φωνή, σαν γέρος θεατρίνος που καπνίζει τρία πακέτα άφιλτρα τσιγάρα τη μέρα.

Αφροί λύσσας ξέφευγαν τώρα απ' το στόμα της. Ένα στόμα με στενά χείλη σαν λοξή τρύπα, παραπόρτι για την Κόλαση του οισοφάγου της. Ένα χέρι τραβεστί που υπηρέτησε στα ΛΟΚ σηκώθηκε να με χτυπήσει. Μόνο που δεν πρόσεξε το παιδικό πιρουνάκι που κρατούσα στη ροδαλή χουφτίτσα μου. Κακό πράγμα να είναι κανείς τόσο απρόσεχτος, σκέφτηκα. Το πιρούνι, πρόθυμο, χώθηκε στην ερμαφρόδιτη γερμανική χερούκλα της Φράου Κίνσκι, που ξέσκιζε τα σωθικά της με φωνή δυσκολίας Βαλκυρίας.

Αυτό ήταν μόνο η αρχή. Ήμουν αποφασισμένη να υπερασπιστώ τα πέντε ηλίθια χρόνια μου και τον ακόμη ηλιθιότερο πατέρα μου. Γιατί αν εγώ, στα πέντε, κουβαλούσα ήδη μυαλό πενήνταχρονης γυναίκας, ο μπαμπάς, που ήταν μόνο τριάντα, και ζήτημα αν ήταν τόσο, δεν είχε μυαλό ούτε δεκαεξάχρονου. Αλλιώς θα φρόντιζε να εξασφαλιστεί σ' αυτό το μπουρδελόσπιτο με τόσους εχθρούς τριγύρω του, φανερούς και κρυφούς, με τόση ταπεινωτική συμπεριφορά, μέχρι του σημείου να του αμφισβητήσουν και το επίθετο απ' τη μοναχοκόρη του.

—Πού είναι ο πατέρας μου; ρώτησα όσο πιο αυστηρά μπορούσα τη Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου, που είχε μάθει για τη συμπεριφορά μου στη Φράου, μια και της περιποιήθηκε το έγκλημα.

Ο παππούς σου θα θυμώσει, αν το μάθει, μικρούλα Σίσσυ, μου είπε με μάτια στρογγυλά αυτή τη φορά.

Όπως σας είπα, η Γιουλαλάμ, εκτός απ' το να κάνει κλύσματα στον παππού ή σ' όποιον σφιχτοκώλη τής

τύχαινε, μπορούσε και να περιστρέφει ή να αλλάζει με την κατάλληλη έκφραση και το σχήμα των ματιών της.

Πού είναι ο πατέρας μου; Ξαναρώτησα σταθερά, με φωνή βαρκάρη αλλά αξιοπρεπή.

—Αν εννοείς τον κύριο Φαγούρα, βρίσκεται για τελευταία, νομίζω, μέρα στο δωμάτιο της θείας Τζούλιας. Του το δώσαμε προσωρινά, ώσπου να γίνει η κηδεία — κι ύστερα...

—Κι ύστερα τζους; της πέταξα με φλογοβόλο βλέμμα.

—Σίσσυ, μιλάς και καλιαρντά; Ποιος σου μίλησε για «τζους», παιδί μου;

—Η μαμά, της είπα με την πιο μπάσα συγχορδία μου.

—Κι αυτή η φωνή... γκάρισε απαλά η Γιουλαλάμ Ευσταθιάδου.

—Κάποιος πρέπει να χέσει πάνω στην κατάλευκη ποδιά σου, Γιουλαλάμ, της πέταξα με μίσος κατηχήτριας που της έριξαν στο γκρίζο ταγιέρ σπέρμα νεολαίου της ΚΝΕ.

—Μετά την κηδεία πρέπει να κάνουμε ευχέλαιο οπωσδήποτε, δήλωσε η κουράδα κι έτρεξε να ντύσει τον παππού μου για την κηδεία.

Βρήκα τον μπαμπά να κάθεται οκλαδόν στο απολυμασμένο δωμάτιο της θείας Τζούλιας και να κλαίει. Τα καστανόξανθα μαλλιά του έπεφταν μες στα μάτια του, φορούσε ροζ φανελίτσα και μαύρο σορτσάκι και στα πόδια είχε περασμένες τις ελβιέλες του, που του 'διναν μια απόκοσμη αλλά αισθησιακή εμφάνιση αθλητή του «πηδήματος άνευ φοράς». Γιατί ο μπαμπάς μου δε χρειαζόταν φόρα για τα πηδήματα. Χιλιάρικο να του 'δειχνες και γινόταν κούνελος. Τέτοιο αθλητικό ήθος!

—Σίσσυ, κοριτσάκι μου... τα 'μαθες; μουρμούρισε σαν παιδί που του κατάστρεψαν τη μοναδική μπάλα που του 'πεσε στη ζωή.

—Ναι, μπαμπάκα. Σκότωσαν τη μαμά...

—Ήταν θέλημα Θεού... είπε, στεγνός ξαφνικά.

—Να τη σκοτώσουν;

—Όχι, να πεθάνει. Χαμήλωσε τη φωνή και μ' απελπισμένο ύφος μου είπε: Σίσσυ, η μαμά πέθανε ήσυχα ήσυχα... στο κρεβάτι της. Μην το ξεχνάς αυτό, Σίσσυ, αν μ' αγαπάς. Φοβάμαι, Σίσσυ, ότι κάτι κακό θα μας συμβεί. Κάτι κακό... Το νιώθω.

Κι έβαλε τα κλάματα, ηττημένος απ' τον άγνωστο φόβο που κυβερνούσε το σπίτι του παππού μου.

—Άκουσέ με, μπαμπά. Είμαι μεγάλη πια...

—Είσαι πέντε χρονών.

—Μου κόβει, όμως, μπαμπά. Ξέρω τι συμβαίνει σ' αυτό το σπίτι. Κάποιος ή κάποιοι θέλουν να μας εξαφανίσουν.

—Σίσσυ...

—Άφησέ με να μιλήσω, μπαμπά. Ξέρω πως κάποιος μας κλαδεύει έναν έναν. Η μαμά ήταν η πιο μεγάλη επιτυχία του, γιατί η μαμά κληρονομούσε όλη αυτή την καταραμένη βιομηχανία.

—Μη μιλάς έτσι, Σίσσυ...

—Πάψε να παριστάς το μαλάκα και το δούλο.

—Πώς μου μιλάς έτσι, αγάπη μου; παραπονέθηκε κι άρχισε πάλι να υγραίνει τα πράσινα μάτια του.

—Σ' αγαπώ και σε νοιάζομαι, γι' αυτό μιλώ έτσι. Ξέρεις, όμως, ποια θα είναι η μεγαλύτερη επιτυχία του δολοφόνου; Εγώ.

—Σίσσυ...

—Ναι, μπαμπά, εγώ.

—Ο παππούς σου...

—Όχι ο παππούς. Είναι γέρος, ανήμπορος, ένα τέρας – αλλά δε θα 'χε συμφέρον να με δει σφαγμένη ή κρεμασμένη στη συκιά.

—Η Αννέζα αυτοκτόνησε, Σίσου.

—Σκατά. Την κρέμασαν, αφού σ' άφησαν να τη γαμήσεις πρώτα.

—Σίσου, όταν μας είδες εκείνο το απόγευμα της έδειχνα κάτι ασκήσεις γυμναστικής, γιατί η δεσποινίς Αννέζα, Θεός σωρέστην, έπασχε από δισκοπάθεια. Με παρεξήγησες, κοριτσάκι μου...

—Τέλος πάντων, καλά της έκανες. Ο δολοφόνος, όμως, χτύπησε. Αν είναι κάτι που με τρομάζει, είναι που ο δολοφόνος μπαινοβγαίνει εύκολα σ' αυτό το σπίτι, μπαμπά.

—Μήπως εννοείς εμένα; ύψωσε τη φωνή σαν πούστης που τον είπες πούστη.

—Είσαι εντελώς ηλίθιος για δολοφόνος, καημένε μπαμπά. Κι ύστερα σ' έχουν στην καραντίνα. Αύριο θα σ' έχουν πετάξει έξω. Το κακό είναι που αργώ ακόμη να ενηλικιωθώ. Τι είμαι; Ένα κοριτσάκι ορφανό από χθες βράδυ. Μόλις πέντε χρονών. Όταν θα 'χω όλη τη δύναμη στα χέρια μου, θα 'σαι κοντά στα γεράματα, καημένε μπαμπά.

—Θα 'χω όμως καλά γεράματα...

—Αν δε σε σκοτώσουν στο μεταξύ, γιατί βλέπω ότι το δρεπάνι παίρνει ξώφαλτσα πολλά κεφάλια.

—Να πάω στην αστυνομία...

—Κάτσε στ' αβγά σου. Όλοι οι θάνατοι είναι επιβεβαιωμένο ότι είναι φοριχτά ατυχήματα, άνευ δόλου και υπεράνω πάσης υποψίας.